

Bez zaangażowania doradcy trudno dziś uniknąć sporu z fiskusem

TRENDY | Wzrasta zapotrzebowanie na usługi zapewniające podatnikom bezpieczeństwo. Przedsiębiorcy coraz częściej potrzebują pomocy we wdrażaniu nowych przepisów. Nie chcą się też już angażować w ryzykowne rozwiązania.

MONIKA POGROSZEWSKA

Liczne zmiany przepisów to już norma. Doradcy podatkowi, pytani o najważniejsze zmiany na rynku doradztwa, odpowiadają, że to nieustanna rewolucja. Co roku wdrażane są regulacje, które wymagają od przedsiębiorców nie tylko zmian systemów informatycznych i księgowych, ale też w wielu wypadkach modelu prowadzenia biznesu.

Jak wskazuje prof. Adam Mariński, szef Krajowej Rady Doradców Podatkowych, niezmiennym trendem jest rosnące zapotrzebowanie na doradztwo typu compliance, czyli takie, które pomaga prawidłowo wywiązać się z obowiązków podatkowych. Klientom zależy na wdrożeniu procedur zabezpieczających, by zminimalizować ryzyko sporu z fiskusem.

”Wzrasta zapotrzebowanie na doradztwo typu compliance, które pomaga prawidłowo wywiązać się z obowiązków podatkowych. Klienci unikają zaś ryzyka

Trwająca tendencja jest wprowadzanie co roku przez ustawodawcę nowych przepisów, których celem jest uszczelnienie systemu podatkowego. Przykładem może być wdrażanie stopniowo od połowy 2016 r. Jednolity Plik Kontrolny, który od 2018 r. jest już obowiązujący dla wszystkich podatników. Inny przykład to obowiązujący od połowy 2018 r. system podzielonej płatności VAT.

Koniec optymalizacji

Obraz rynku doradztwa zmieniła też wprowadzona w połowie 2016 r. klauzula przeciw unikaniu opodatkowania (GAAR). Mimo iż miała być wymierzona na duże struktury optymalizacyjne, w praktyce dotyka też rozwiązań stosowanych przez firmy na co dzień. Zdarzało się, że minister finansów odmawiał wydania interpretacji indywidualnej, np. w sprawie programów motywacyjnych dla pracowników, ponieważ uznawał je za pole do nadużyć.

Nowe wymogi i zmiany legislacyjne zdały już gruntu. Nie zmienia to sytuacji na rynku doradztwa. O ile jeszcze kilka lat temu klienci poszukiwali głównie rozwiązań optymalizacyjnych, o tyle obecnie są one w odwrocie. Zaostrzenie przepisów podatkowych i zmiana nastawienia skarbowi powodują, że firmy nie chcą ryzykować.

– Ubiegły rok stał pod znakiem uszczelniania systemu

podatkowego w Polsce. Sukcesom resortu finansów na polu walki z wyludzeniami VAT towarzyszyły zmiany w zakresie systemu podatku dochodowego od osób prawnych. W tym kontekście Ministerstwo Finansów postanowiło w sposób dość kreatywny podejść do wskazówek zawartych w dyrektywie ATAD. Poza limitem kosztów finansowania dłużnego, czy też exit tax dla osób prawnych, polskie rozwiązania podatkowe wzbogacone zostały o limit kosztów usług niematerialnych czy też „podatek od niezrealizowanych zysków” w ustawie o PIT – mówi Daniel Więckowski, dyrektor w RSM Poland.

Dodaje, że istotnym trendem był wzrost zapotrzebowania na doradztwo w zakresie cen transferowych.

– Pakiet zmian, zapoczątkowany jeszcze w roku 2016, dla dużej grupy podatników wią-

zało, np. marketingowe. Wątpliwości budzi sposób kalkulacji kosztów, by zmieścić się w limicie 3 mln zł, oraz to, które wydatki podlegają odliczeniu.

Ustabilizowała się natomiast sytuacja w zakresie VAT. Doradcy podatkowi przyznają, że to efekt wprowadzenia Jednolitego Pliku Kontrolnego. To zmiana, która miała pozytywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej. Z jednej strony zmniejszyła się liczba

1,14 mld zł

wyniosły przychody pierwszej dwudziestki firm z rankingu, to wzrost o 11 proc.

oszustw w VAT, a z drugiej spadła liczba kontroli podatkowych. To dlatego, że administracja skarbową zyskała więcej danych na temat działalności przedsiębiorstw i ich rozliczeń. Może więc trafniej twórcy podatków do kontroli.

Rewolucja nie ma końca

Wszystko wskazuje na to, że również w 2019 r. doradcom nie zabraknie pracy. Przyczyni się do tego m.in. wprowadzenie z początkiem stycznia obowiązku raportowania schematów podatkowych (MDR). Ekspertki zwracają uwagę, że przyjęty przez polskiego ustawodawcę zakres czynności podlegających raportowaniu jest bardzo szeroki. Wykracza też poza wymogi wynikające z przepisów dyrektywy UE. Również opublikowane przez Ministerstwo Finansów wyjaśnienia dotyczące MDR wzbudziły wiele kontrowersji, choćby z tego powodu, że są obszerniejsze niż same przepisy. Krajowa Rada Doradców Podatkowych zapowiada, że wkrótce zaskarzy przepisy do Trybunału Konstytucyjnego.

Doradcy podatkowi wskazują, że to nowe obowiązki związane z raportowaniem schematów podatkowych (MDR) stanowią dla nich obecnie największe wyzwanie.

Jak mówi Agnieszka Chamera, partner w PKF Consult, konstrukcja przepisów i brzmienie pojęć tam zdefiniowanych powoduje, że podatnicy są w tym obszarze naprawdę zagubieni, nawet mimo objaśnień wydanych przez ministra finansów.

– Bynajmniej nie mam tu na myśli transakcji mających charakter agresywnego planowania podatkowego lub stanowiących nadużycie związane z planowaniem podatkowym – mówi.

Firmy stoją też przed innym wyzwaniem. Muszą oddelegować pracowników do dodatko-

–KOMENTARZ EKSPERTA

prof. Elżbieta Chojna-Duch

Uniwersytet Warszawski, przewodnicząca Kapituły Rankingu

Zawód doradcy podatkowego staje się coraz trudniejszy. Wymaga głębokiej wiedzy, rzetelności, stałego kształcenia się i przestrzegania zasad etyki w pracy z klientami. Prawo podatkowe cechuje się bowiem dużą zmiennością, a często także niespójnym orzecznictwem, zmianami poglądów doktryny lub organów podatkowych. W procesie uszczelniania systemu podatkowego tworzone są nowe rozwiązania, które równocześnie muszą uwzględniać potencjalny konflikt chronionych wartości, zwłaszcza swobody przepływu towarów i usług. Postępują procesy cyfryzacji, przez co nieuniknione jest wprowadzanie regulacji dostosowujących zasady rozliczeń zobowiązań podatkowych do wciąż rozwijających się nowych technologii. Świat podatków jest więc coraz bardziej złożony, specjalistyczny, zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i państw członkowskich. Doradcy podatkowi muszą więc stale podnosić kwalifikacje, specjalizować się.

W 2018 r. weszło w polskim systemie prawnym sporo zmian w przepisach prawa podatkowego. Pozytywnie należy ocenić ich kierunek, w tym m.in. wprowadzenie obligatoryjnego Jednolitego Pliku Kontrolnego dla wszystkich podatników VAT od 1 stycznia 2018 r. czy mechanizm podzielonej płatności (od lipca 2018 r.). Na gruncie podatków dochodowych uchwalono kilka nowelizacji, a wśród nich te podyktowane wymogami dyrektywy ATAD, mające zapobiec unikaniu opodatkowania poprzez transfer dochodu do państw stosujących preferencyjne reżimy opodatkowania, w tym tzw. rajów podatkowych. Chodzi m.in. o przepisy dotyczące kontrolowanych spółek zagranicznych (Controlled Foreign Company – CFC), ograniczenia w zaliczaniu do kosztów usług niematerialnych i prawnych (dodany art. 15e ustawy o CIT) czy zmiany w zakresie zaliczania do kosztów podatkowych wydatków związanych z tzw. finansowaniem dłużnym. Jednocześnie niektóre nowelizacje zaostrzają przepisy karnoprawne w odniesieniu do tzw. przestępstw podatkowych i pozostawiają spory margines interpretacyjny organom ścigania. Stosowanie tych nowych regulacji i dostosowywanie się do nowej rzeczywistości prawnej to równocześnie zwiększona odpowiedzialność i spore wyzwanie dla doradców podatkowych, żeby nowe, z zasady potrzebne narzędzia prawnokarne związane z uszczelnianiem systemu nie wyrządziły krzywdy uczciwym przedsiębiorcom. W ryzykach i ich ograniczaniu dla klientów w tym obszarze upatrywać należy niszy dla prawników specjalizujących się w prawie podatkowym oraz karnoskarbowym.

wych działań administracyjnych, którym trzeba poświęcić wiele czasu. Nowe obowiązki, pojawiają się zarówno po stronie firm doradczych, jak i samych podatników.

– Wszyscy mamy świadomość istnienia ryzyka nalożenia bardzo wysokich kar za

raportowania MDR czy ograniczenia kosztów używania samych osób, przedsiębiorcy powinni pamiętać o innych nowościach, jak korzystne rozwiązania

w zakresie IP BOX, obniżenie stawki CIT czy możliwość jednorazowego rozliczenia

”Mamy świadomość bardzo wysokich kar za niedopełnienie obowiązków w zakresie MDR. Zalecamy klientom zachowanie daleko idącej staranności

niedopełnienie obowiązków informacyjnych, dlatego w tym obszarze zalecamy klientom zachowanie daleko idącej staranności i wspieramy ich w analizie zrealizowanych przez nich uzgodnień i realizacji przepisów podatkowych MDR – mówi Agnieszka Chamera. Daniel Więckowski zaznacza, że poza najszerszej chyba komentowanymi zmianami, takimi jak regulacje dotyczące

straty podatkowej, na opodatkowaniu obrotu kryptowalutami kończą.

W czasach, gdy nikt już nie stosuje pojęcia optymalizacji podatkowych, przedsiębiorcy z coraz większym zainteresowaniem patrzą na nowe legalne narzędzie oszczędzania na podatkach. Dlatego rośnie zapotrzebowanie na usługi dotyczące ugił na działalność badawczo-rozwojową i IP BOX. ☺